

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету

_____ 2020 року,

протокол № _____

Проректор з навчальної роботи

_____ Л.І.Чорний
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ 2020 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ»

для підготовки на першому освітньому рівні

здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра

за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузі знань 07 Управління та адміністрування

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни		3
2.	Заплановані результати навчання		4
3.	Програма навчальної дисципліни		6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни		11
	4.1.	Тематичний план навчальної дисципліни	11
	4.2.	Аудиторні заняття	12
	4.3.	Самостійна робота студентів	12
5.	Методи навчання та контролю		12
6.	Схема нарахування балів		13
7.	Рекомендовані джерела		14
	7.1.	Основні джерела	14
	7.2.	Допоміжні джерела	15
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті		16

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	07 Управління та адміністрування
2.	Код і назва напряму підготовки	–	072 Фінанси, банківська справа та страхування
3.	Назва спеціалізації	–	спеціалізація не передбачена
4.	Назва дисципліни	–	Фінанси підприємств
5.	Тип дисципліни	–	обов'язкова
6.	Код дисципліни	–	ППО 12
7.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший освітній рівень
8.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
9.	Курс / рік навчання	–	третій
10.	Семестр	–	п'ятий
11.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,5 / 105
	2) денна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	56
	% від загального обсягу	–	53
	лекційні заняття (годин)	–	28
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	семінарські заняття (годин)	–	28
	% від обсягу аудиторних годин	–	50
	самостійна робота (годин)	–	49
	% від загального обсягу	–	47
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	3,3
	самостійної роботи	–	2,9
	3) заочна форма навчання:		
	аудиторні заняття (годин)	–	
	% від загального обсягу	–	
	лекційні заняття (годин)	–	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	семінарські заняття (годин)	–	
	% від обсягу аудиторних годин	–	
	самостійна робота (годин)	–	
	% від загального обсягу	–	
	тижневих годин:		
	аудиторних занять	–	
	самостійної роботи	–	
12.	Форма семестрового контролю	–	екзамен
13.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ЗПО 4 Економічна теорія ЗПО 6 Основи наукових досліджень ППО 3 Фінанси ППО 6 Мікроекономіка
	2) супутні дисципліни	–	ППО 9 Економіка підприємства ППО 10 Фінансове право ППВ 4.2 Фінансовий контролінг ППВ 5.2. Фінансовий аудит
	3) наступні дисципліни	–	ППО 16 Бухгалтерський облік ППО 17 Податкова система ППВ 6.2 Фінансовий аналіз підприємства

ППВ 13.1 Бізнес-планування»
 ППВ 13.2 Бюджетування на підприємстві
 П2 Виробнича практика, А1 Атестація.

14. Мова вивчення дисципліни – українська.

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 11.Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) ЗК12. Здатність працювати автономно</p> <p>Спеціальні компетентності</p> <p>СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних національних фінансових систем зарубіжних країн та їх структури. СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (банківської системи) СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК 07.Здатність складати й аналізувати фінансову звітність. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. банківської системи) ПР 09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію. ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань</p>

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	визначати сутність та призначення фінансів підприємств;
1.2)	розуміти систему фінансових відносин підприємств;
1.3)	знати економічну сутність і визначення фінансових ресурсів підприємств;
1.4)	називати закони, що регулюють господарську діяльність підприємств;
1.5)	окреслювати теоретичні основи організації та способи раціонального використання обігових коштів підприємств.
2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	пояснювати зміст фінансової роботи та завдання фінансових підрозділів на підприємстві;
2.2)	описувати основні форми грошових розрахунків підприємства;
2.3)	виділяти базові методи фінансового аналізу та фінансового планування на підприємстві;
2.4)	описувати раціональні форми кредитно-розрахункових операцій підприємств;
2.5)	робити висновки щодо фінансового стану підприємств на ринку.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	застосовувати базові знання із правової основи діяльності підприємств;
3.2)	виконувати необхідні аналітичні розрахунки з визначення потреби в грошових коштах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності підприємства;
3.3)	здійснювати планування і оперативний контроль надходжень виручки від реалізації продукції підприємства;
3.4)	застосовувати на практиці теоретичні знання оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємством;
3.5)	формувати категоріальний апарат теорії фінансів з метою його застосування в науковому дискурсі.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	аналізувати джерела грошових надходжень підприємства, порядок формування та розподілу його прибутку;
4.2)	визначати потреби фінансового забезпечення відтворення основних фондів підприємства;
4.3)	виділяти ефективні способи фінансової реструктуризації та запобігання банкрутства підприємства;
4.4)	досліджувати особливості кредитування підприємств;
4.5)	пропонувати методи операційного CVP аналізу для оцінки підприємницького ризику для підприємств.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>	
5.1)	аргументувати особливості взаємозв'язку і взаємозалежності підприємств у їх

	фінансових відносинах;
5.2)	пояснювати сутність та призначення грошового обороту та грошових розрахунків підприємства;
5.3)	формулювати особливості фінансового планування на підприємстві;
5.4)	встановлювати фактори, що впливають на формування витрат на виробництво і реалізацію продукції підприємства;
5.5)	упорядковувати податкові важелі державного впливу на діяльність підприємств.
6. Оцінювання	
<i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>	
6.1)	оцінювати фінансову ситуацію (як внутрішню, так і зовнішню) на підприємстві;
6.2)	аргументувати роль комп'ютерними інформаційних систем і програмних продуктів у діяльності підприємств;
6.3)	аналізувати показники фінансового стану підприємства;
6.4)	робити висновки про можливість санації й запобігання банкрутству підприємств;
6.5)	пояснювати необхідність та причини контролю за розподілом і використанням прибутку підприємств.
7. Створення (творчість)	
<i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>	
7.1)	формувати навички порівняльного аналізу в процесі формування витрат і доходів підприємства;
7.2)	будувати систему організаційного забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства;
7.3)	моделювати вплив інфляції, валютного курсу та інших ризикових факторів на результативність діяльності підприємств;
7.4)	пропонувати оптимальні методи страхування ризику господарських операцій підприємства;
7.5)	сформувати практичні навички та вміння щодо управління прибутком підприємства та визначення можливих темпів розвитку на основі норм розподілу прибутку й самофінансування.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи організації фінансів підприємств

Фінанси підприємств у загальній системі фінансів, їх сутність та функції. Функції фінансів підприємств. Об'єкт і суб'єкти фінансів підприємств. Передумови ефективного функціонування підприємств в ринковій економіці. Фінансовий механізм підприємства. Сутність фінансових ресурсів підприємств. Класифікація фінансових ресурсів підприємств. Авансування та інвестування фінансових ресурсів. Фінансування господарської діяльності. Фінансові відносини (внутрішні та зовнішні) та фінансова діяльність підприємств (зміст та основні напрями).

Організація та регулювання фінансових відносин та фінансової діяльності підприємств. Основні принципи організації фінансів підприємств. Механізми зовнішнього та внутрішнього регулювання. Організація фінансової служби та завдання фінансової роботи на підприємстві. Зміст і завдання управління фінансами підприємств.

Тема 2. Особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм

Класифікація суб'єктів господарювання за правом власності та організаційно-правовою формою ведення бізнесу. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу. Об'єднання підприємств. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання без створення юридичної особи. Особливості фінансової діяльності: приватних підприємств (ПП); товариств з обмеженою відповідальністю (ТзОВ); акціонерних товариств (АТ); командитних, повних товариств; підприємств з іноземними інвестиціями. Специфіка фінансової діяльності кооперативів. Фінансова діяльність державних та казенних підприємств. Фінансування спільної діяльності підприємств на основі договорів кооперації. Договори кооперації з нерезидентами.

Особливості організації фінансів і капіталу суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм. Переваги та недоліки організації фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм.

Тема 3. Система грошових розрахунків підприємств

Грошовий оборот і система розрахунків підприємства. Безготівкові розрахунки. Готівкові розрахунки. Принципи організації грошових розрахунків. Види банківських рахунків і порядок їх відкриття. Форми безготівкових розрахунків і платіжні документи. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків. Розрахунки за акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Розрахунки заліку взаємної заборгованості. Особливості розрахунків в електронних системах типу «клієнт-банк». Касові операції й організація контролю за дотриманням касової дисципліни. Платіжна дисципліна: наслідки порушення та способи зміцнення.

Тема 4. Грошові потоки підприємств

Грошові потоки підприємств, їх сутність та класифікація: за джерелами виникнення; за періодом виникнення; за видами діяльності; за напрямом впливу на чисті грошові потоки; за метою управління ліквідністю. Грошово-розрахунковий оборот підприємств, його сутність та класифікація: за суб'єктами фінансових відносин; грошово-розрахунковий, грошово-кредитний, грошово-фінансовий; готівковий та безготівковий. Надходження та вибуття грошових коштів за видами діяльності підприємства, чисті грошові потоки. Ціноутворення на підприємстві та його вплив на формування грошових надходжень підприємства.

Рух грошових коштів на підприємстві. Характеристика та склад грошових надходжень підприємства. Доходи від операційної діяльності. Виручка від реалізації продукції/послуг – основне джерело доходів підприємства. Фактори, що впливають на виручку від реалізації продукції. Планування виручки й оперативний контроль за надходженням виручки від реалізації продукції. Методи визначення грошових надходжень підприємства від виконання господарських та інших операцій. Грошові надходження від інвестиційної, фінансової та іншої звичайної діяльності. Валовий (чистий) дохід підприємства від виконання господарських та інших операцій.

Витрати підприємств. Трансформаційні, організаційні, трансакційні витрати. Довгострокові та поточні витрати. Бухгалтерські та економічні витрати. Собівартість продукції (товарів, робіт, послуг). Склад поточних витрат та їх класифікація. Витрати операційної, фінансової, інвестиційної та іншої діяльності. Умовно-змінні та умовно постійні витрати, їх зв'язок за складом активів підприємств. Фактори, що впливають на розмір витрат підприємств. Відображення витрат у фінансовій звітності

Тема 5. Формування та розподіл прибутку підприємств

Прибуток як важливий показник фінансових результатів підприємства. Економічна природа прибутку та його основні функції. Класифікація прибутку підприємств. Економічний та бухгалтерський прибуток. Джерела формування прибутку. Види прибутку відповідно до форм фінансової звітності. Валовий прибуток. Фінансовий результат до оподаткування. Чистий прибуток. Механізм розподілу чистого прибутку підприємств різних організаційно-правових форм. Капіталізація прибутку. Абсолютні та відносні показники виміру фінансових результатів та прибутку. Показники рентабельності. Фактори, що впливають на розмір фінансових результатів та прибуток. Факторний аналіз прибутковості. Контроль фінансової служби підприємства за прибутковістю й рентабельністю Операційний леверидж. Формуванням операційного прибутку на основі системи CVP. Операційно-фінансовий леверидж. Цільовий прибуток підприємства та його визначення. Розрахунок маржі безпеки й коефіцієнта фінансової тривкості.

Тема 6. Оподаткування підприємств

Податки в державі: фіскальна та регулююча роль. Система оподаткування підприємств. Сутність і призначення системи оподаткування підприємства. Використання податків для регулювання діяльності підприємства. Прямі податки в господарській діяльності підприємств. Оподаткування прибутку підприємства. Екологічний податок та платежі за ресурси. Сплата підприємствами непрямих податків. Податок на додану вартість та його вплив на діяльність підприємства. Сплата акцизного податку. Митні платежі. Місцеві податки й збори в діяльності підприємств. Платежі (збори) на загальнообов'язкове державне пенсійне і соціальне страхування. Оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Тема 7. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємств

Підприємство як майновий комплекс, сутність та класифікація майна підприємства. Активи підприємства, їх сутність та класифікація. Необоротні активи, їх сутність та склад. Нематеріальні активи. Основні засоби. Види оцінки. Фізичний та моральний знос. Амортизація. Процес та види відтворення. Оцінка стану, інтенсивності відновлення, ефективності використання та рівня забезпеченості підприємства основними засобами. Характеристика інших видів необоротних активів. Сутність і склад капітальних вкладень Джерела і порядок фінансування капітальних вкладень Фінансування ремонту і модернізації основних фондів. Інвестиційна діяльність підприємства та методи її здійснення. Фінансове забезпечення здійснення інвестицій.

Тема 8. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві

Сутність, і основи організації оборотних коштів. Сутність, склад і структура оборотних коштів. Організація оборотних коштів підприємства. Визначення потреби в оборотних коштах. Необхідність і способи визначення потреби в оборотних коштах. Нормування оборотних коштів для створення виробничих запасів. Нормування оборотних коштів у незавершеному виробництві і витратах майбутніх періодів. Нормування оборотних коштів для створення запасів готової продукції. Методи прямого розрахунку потреби в оборотних коштах. Розрахунок нормативу оборотних коштів економічним методом.

Джерела формування оборотних коштів. Власні джерела формування оборотних коштів. Використання банківських кредитів для формування оборотних коштів. Вплив вибору джерела формування оборотних коштів на фінансову стійкість підприємства.

Показники стану й ефективності використання оборотних коштів. Визначення наявності власних оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів. Способи прискорення оборотності оборотних коштів. Вплив розміщення оборотних коштів на фінансовий стан підприємств.

Тема 9. Кредитування підприємств

Кредитування підприємств. Принципи та класифікація. Основні види та форми кредитування. Банківське кредитування. Класифікація банківських кредитів. Характеристика основних форм банківського кредитування: бланковий (незабезпечений) кредит; контокорентний кредит; онкольний кредит; сезонний кредити; відкрита кредитна лінія; револьверний кредит; іпотечний кредит; обліково-вексельний кредит; ломбардний кредит. Порядок надання банківського кредиту. Визначення основних цілей залучення кредитних ресурсів. Визначення потреби у банківському кредиту для формування оборотних коштів та під інвестиційні проекти. Технологія (основні етапи) отримання підприємством банківського кредиту. Кредитний договір. Ефективність використання кредитних ресурсів. Порядок повернення та види банківських кредитів за характером погашення. Комерційне кредитування підприємств. Переваги та недоліки. Різновиди оформлення комерційного кредиту: із відстрочкою платежу; за відкритим рахунком; у формі консигнації; із використанням векселів. Види векселів та порядок їх обліку. Інші форми кредитних відносин. Облігаційні позики.

Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємств

Фінансовий стан як важливіша результативна характеристика фінансових відносин та усіх видів діяльності підприємства. Необхідність та мета його оцінки. Стійкий, нестійкий та кризовий фінансовий стан підприємства. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства. Характеристика інформаційної бази щодо оцінки фінансового стану підприємства. Зовнішня інформація: загальноекономічні показники розвитку країни; показники кон'юнктури фінансового ринку; показники, що характеризують діяльність контрагентів і конкурентів. Внутрішня інформація: показники фінансової звітності та управлінського обліку.

Основні напрями та технологія оцінки фінансового стану підприємства. Оцінка майнового стану підприємства. Ліквідність окремих елементів активів, балансу та загальна ліквідність підприємства. Оцінка платоспроможності підприємства. Фінансова стійкість як характеристика довгострокової платоспроможності підприємства. Оцінка ділової (ринкової) активності та рентабельності підприємства. Система абсолютних та відносних показників оцінки за кожним напрямом й можливості інтегральної оцінки.

Тема 11. Фінансове планування і контроль на підприємстві

Сутність та зміст фінансового планування на підприємстві. Необхідність та цілі фінансового планування. Об'єкти планування. Види фінансового планування та форми подання його результатів. Довгострокове та короткострокове планування. Фінансова стратегія та фінансова політика. Етапи розробки фінансової стратегії підприємства. Система формування фінансової політики за окремими аспектами фінансової діяльності. Вихідні передумови розробки фінансового плану підприємства. Види фінансових планів. Оперативне планування та розробка бюджетів. Система та види бюджетів на підприємстві.

Фінансовий контроль на підприємстві. Зовнішній та внутрішній контроль. Процедура внутрішнього контролю. Основні елементи внутрішнього контролю. Умови ефективної організації внутрішнього контролю. Моніторинг фінансової діяльності, зміст, цілі, методичні принципи та процедури.

Тема 12. Фінансова санація та упередження банкрутства підприємств

Фінансова санація підприємства, її економічний зміст та порядок проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Форми і методи оздоровлення кризових підприємств. Антикризове управління на підприємстві, сутність та механізми. Економічна сутність санації підприємства. Прийняття рішення про фінансове оздоровлення підприємства. Порядок проведення фінансової санації. Планування та фінансування санації підприємства. План санації. Санаційна спроможність підприємства та її оцінка. Внутрішні фінансові джерела санації. Санація із залученням коштів власників підприємства. Фінансова санація на ухвалу господарського суду. Мирова угода. Санація через реорганізацію (реструктуризацію). Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника.

Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємства. Необхідність, функції та завдання інституту банкрутства підприємств. Сутність і види банкрутства. Приховане, фіктивне та навмисне банкрутство. Фактори, що впливають на можливості банкрутства підприємств. Ризики банкрутства. Заходи щодо запобігання банкрутства підприємства. Класифікація системи показників-індикаторів загрози банкрутства підприємства. Засоби та моделі інтегральної оцінки. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак.)	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем.	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Основи організації фінансів підприємств	8	2	2	-	-	4						
2.	Особливості фінансової діяльності суб'єктів господарювання різних організаційно-правових форм	9	2	2	-	-	5						
3.	Система грошових розрахунків підприємств	8	2	2	-	-	4						
4.	Грошові потоки підприємств	8	2	2	-	-	4						
5.	Формування та розподіл прибутку підприємств	8	2	2	-	-	4						
6.	Оподаткування підприємств	12	4	4	-	-	4						
7.	Фінансове забезпечення відтворення основних засобів підприємств	8	2	2	-	-	4						
8.	Оборотні кошти та їх організація на підприємстві	8	2	2	-	-	4						
9.	Кредитування підприємств	8	2	2	-	-	4						
10.	Оцінка фінансового стану підприємств	12	4	4	-	-	4						
11.	Фінансове планування і контроль на підприємстві	8	2	2	-	-	4						
12.	Фінансова санація та упередження банкрутства підприємств	8	2	2	-	-	4						
*	Всього	105	28	28	-	-	49	105					

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбаченими тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів.

4.3.4. Індивідуальні завдання та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- розв'язок розрахункових завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

4) розв'язування задач та формулювання висновків за результатами розрахунків;

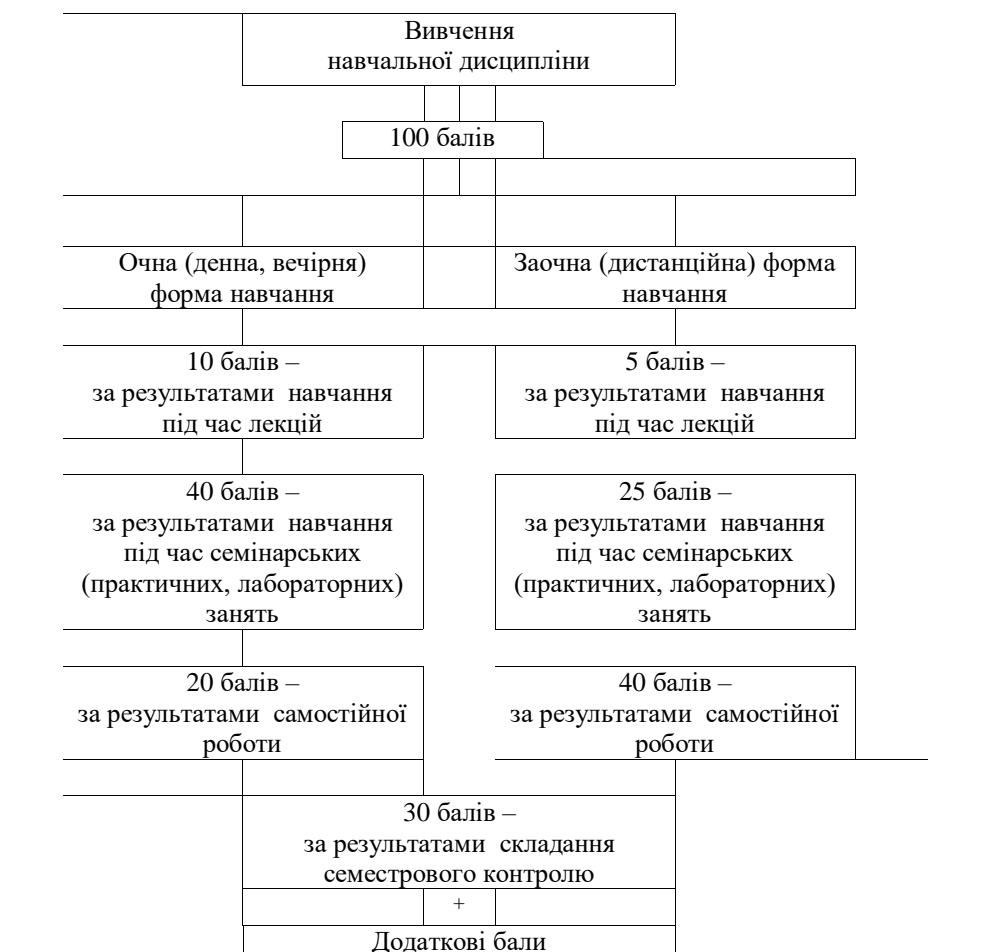
5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі письмово екзамену.

Структура екзаменаційного білету включає одне теоретичне питання, дві задачі і 5 тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств [текст] навч. посіб. / М. Д. Бедринець, Л. П. Довгань. – К. : Центр учбової літератури, 2018. – 292 с.
2. Біла О. Г. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / Біла О. Г., Юсипович О. І., Мединська Т. В. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Київ : Алерта, 2016. - 185 с.
3. Грищенко Л. Л. Фінанси підприємств. Практикум [Текст] : навч. посіб. / Л. Л. Грищенко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. - Суми : Університетська книга, 2015. - 285 с.
4. Зянько В. В. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / В. В. Зянько, В. Г. Фурик, І. М. Вальдшмідт ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2016 .Ч. 1. - 2016. - 125 с.
5. Зятковський І.В. Фінанси підприємства: навч.посібник. – К.: 2010. – 400 с.
6. Ізмайлова Н. В. Фінанси підприємств [Текст] : навч.-метод. посіб. / Н. В. Ізмайлова, Т. С. Шевченко ; Держ. вищ. навч. закл. "Криворізь. нац. ун-т", Криворізь. екон. ін-т. - Кривий Ріг: Чернявський Д. О. [вид.], 2013. - 222 с.
7. Каламбет С. В. Фінанси підприємств. Практикум [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / С. В. Каламбет, С. В. Іванов, Ю. В. Півняк. - Дніпро : Герда, 2016. - 259 с.
8. Кузенко Т. Б. Фінанси підприємств : конспект лекцій / Т. Б. Кузенко, Є. Ю. Кузькін, Н. В. Сабліна. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. – 168 с.
9. Малій О. Г. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / О. Г. Малій. - Х. : Міськдрук, 2012. - 353 с.
10. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств у схемах і таблицях [Текст] : навч. посіб. / Непочатенко О. О., Бондаренко Н. В., Непочатенко О. А. - Умань : Сочінський [вид.], 2015. - 382 с.
11. Олександренко І. В, Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / І. В. Олександренко ; Луц. нац. техн. ун-т. - Л. : Академія технологій та бізнесу, 2012. - 537 с.
12. Поважний О. С. Фінанси підприємств [Текст] : підручник / О. С. Поважний, Н. А. Ясинська, Н. О. Шири ; Донец. держ. ун-т упр. - Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 456с.
13. Рудницька О. М. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / О. М. Рудницька, С. В. Паранчук, О. М. Чубка ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2012. - 257 с.
14. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств [Текст] : підручник / Р. А. Слав'юк ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - К. : УБС НБУ : Знання, 2010. - 550 с.
15. Тарасенко І. О. Фінанси підприємств [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ напряму підгот. 6.030508 "Фінанси і кредит" / І. О. Тарасенко, Н. М. Любенко ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - Київ : КНУТД, 2015. - 359 с.
16. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: підручник / О. С. Філімоненков – К.: Алерта, 2009. – 496 с.
17. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Аніловська Г. Я. та ін. ; за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької] ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : ЛьвДУВС, 2018. - 439 с.
18. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Абакуменко О. В. та ін.] ; за заг. ред. проф. Л. О. Коваленко ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів ; Ніжин : Лук'яненко В. В. : Орхідея, 2016. - 393 с.
19. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / [Яцух О. О. та ін. ; за ред. О. О. Яцух] ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - Мелітополь : Вид. буд. Мелітоп. міськ. друк., 2018. - 290 с.
20. Фінанси підприємств: підручник / Н.О. Власова, В. А. Міщенко, Т. В.П'ятак, Т. І. Кочетова, А.В. Котлярова – Харків: Світ книг, 2018.– 437 с.
21. Фінанси підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін. К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.

22. Фінанси підприємств : навч. посібн. : курс лекцій / за ред. Г. Г. Кірейцева. – К. : ЦУЛ, 2009. – 412с.
23. Фінанси підприємств: проблеми і перспективи [Текст] : монографія : у 3 т. / Київ. нац. ун-т технологій та дизайну ; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. Д. Білик. - К. : ПанТот, 2012 . Т.1: Розвиток фінансів підприємств в умовах ринку / [М. Д. Білик та ін.]. - 2012. - 335 с.
24. Фінанси підприємств: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія / [Н. Е. Аванесова та ін.] ; Харків. нац. ун-т буд-ва та архітектури, Харків. регіон. від-ня Спільки економістів України, Харків. союз страховиків. - Харків : Лідер, 2014. - 203 с.
25. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. / Н. Б. Ярошевич. - К. : Знання, 2012. - 341 с.

7.2. Додаткові джерела

1. Андріанова І. І. Фінанси підприємств. Практикум : навч.-метод. посібник / І. І. Андріанова, В. А. Ісайко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2007. – 274 с.
2. Бланк І. О. Управління фінансами підприємств [Текст] : підручник / І. О. Бланк, Г. В. Ситник, В. С. Андрієць ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - 2-ге вид., перероб. і допов. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 791 с.
3. Боярко І. М. Рахівництво у фінансах підприємств в умовах інформаційного суспільства: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / І. М. Боярко. - Суми : Університетська книга , 2019. - 440 с.
4. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К : Ліра-К, 2013. – 260 с.
5. Говорушко Т. А. Управління фінансовою санацією підприємства : підручник / Т. А. Говорушко. – К. : ЦУЛ, 2013. – 400 с.
6. Давиденко Н. М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст] : навч. посіб. / Н. М. Давиденко, А. В. Буряк ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Компринт, 2017. - 301 с.
7. Єпіфанова І. Ю. Управління інноваційною діяльністю промислових підприємств: теоретико-методологічні аспекти фінансового забезпечення [Текст] : монографія / І. Ю. Єпіфанова ; Вінниц. нац. техн. ун-т. - Вінниця : ВНТУ, 2019. - 383 с.
8. Загородній А. Г. Капітал підприємства: формування та реалізація [Текст] : монографія / Загородній А. Г., Кузьмін О. Є., Яремко І. Й. ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : ЗУКЦ : [Біарп], 2011. - 224 с.
9. Загуцький У. Р. Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посіб. / У. Р. Загуцький, В. М. Цимбалюк, С. Г. Шевченко. – К. : Ліра-К, 2013. – 320 с.
10. Зимовець В. В. Розвиток фінансів підприємств корпоративного сектора економіки України [Текст] : наук. доп. / [В. В. Зимовець та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук В. В. Зимовця; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2019. - 61 с.
11. Карпунь І. Н. Санація підприємств : навч. посіб. / І. Н. Карпунь. – К. : Ліра-К, 2015. – 448 с.
12. Клебанова Т. С. Нейромережеві моделі оцінки фінансових криз на підприємствах корпоративного типу [Текст] : монографія / [Т. С. Клебанова та ін.] ; Харків. нац. ун-т міск. госп-ва ім. О. М. Бекетова. - Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. - 171 с.
13. Ковалевська А. В. Критичний аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства / А. В. Ковалевська, С.І. Асєєв // Бізнес Інформ. – 2012. – №3. – С. 163-169. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_3_46
14. Костирко Л. А, Вартісно-орієнтоване управління фінансами підприємств [Текст] : навч. посіб. / Л. А. Костирко [та ін.] ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Сєверодонецьк : СЧУ ім. В. Даля, 2019. - 466 с.

15. Кошельок Г. В. Грошові потоки підприємства: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / Кошельок Г. В. ; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса : Бондаренко М. О., 2019. - 389, [2] с.
16. Кравчук О.М., Ляшук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. 504 с.
17. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємства [Текст] : навч. посіб. / Н. Л. Марусяк ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Юрія Федьковича : Рута, 2019. - 131 с.
18. Підприємство: економіка і фінанси [Текст] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти за спец. "Менеджмент", "Публічне управління та адміністрування" / О. П. Павленко, А. Л. Розмарина ; Одес. держ. екол. ун-т, [Co-funded by the Erasmus + Programme of the European Union, Erasmus +Intense]. - Одеса : ТЕС, 2019. - 212 с.
19. Скоропад І. О., Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва. Навчальний посібник І. С. Скоропад, О. Б. Курило, О. М. Чубка, О. В. Дідух, І. О. Кривецький. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 344 с.
20. Соколовська А.М. Основи теорії податків. Навчальний посібник / А.М. Соколовська –К.: Кондор, 2010. – 326с.
21. Степасюк Л. М. Тематичний довідник з економіки і фінансів підприємства [Текст] : для студентів ВНЗ / Л. М. Степасюк, Н. М. Суліма, О. В. Величко ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : КОМПРИНТ, 2015. - 277 с.
22. Трусова Н. В. Управління фінансовими потоками підприємства. Фінансова математика [Текст] : навч. посіб. / Трусова Н. В., Цап В. Д., Терновський В. О. ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - Мелітополь : Вид. будинок ММД, 2017. - 391 с.
23. Трусова Н. В. Фінансовий аналіз підприємства: методика та практика [Текст] : навч. посіб. / Трусова Н. В., Терещенко М. А ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. - 2-ге вид. - Мелітополь : Мелітоп. міськ. друк., 2019. - 272 с.
24. Фінанси різних форм бізнесу [Текст] : навч. посіб. / [Н. Г. Пігуль та ін.] ; Сум. держ. ун-т. - Суми : Сум. держ. ун-т, 2017. - 336 с.
25. Шпак Н. О. Економічна стабільність суб'єктів господарювання в умовах хаотичного розвитку національної економіки України : навч. посіб. / Н. О. Шпак, О. В. Пирог. – К. : Ліра-К, 2015. – 288 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.
2. Офіційний веб -сайт Державної фіскальної служби України. Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>
3. Податковий Кодекс України / Код екс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р № 463-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon0.rada.gov.ua.
5. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
6. Нормативно-правова база України на офіційному веб-порталі Верховної ради України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws#>.
7. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://minfin.kmu.gov.ua>.
8. Сайт Національного банку України. – Режим доступу: ww.bank.gov.ua.
9. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>.
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.

Розробник програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Н. М. Ткачук

17 січня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

20 січня 2020 року, протокол №7.

Завідувач кафедри _____ В.П. Синчак

_____ 2020 року

Декан факультету управління та економіки _____ Т. В. Терещенко

_____ 2020 року

Погоджено методичною радою університету

_____ 2020 року, протокол № ____.

Голова методичної ради _____ І. Б. Ковтун

_____ 2020 року

Оновлення робочої програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент

_____ Наталія ТКАЧУК

28 вересня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

29 вересня 2020 року, протокол №2.

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

29 вересня 2020 року